

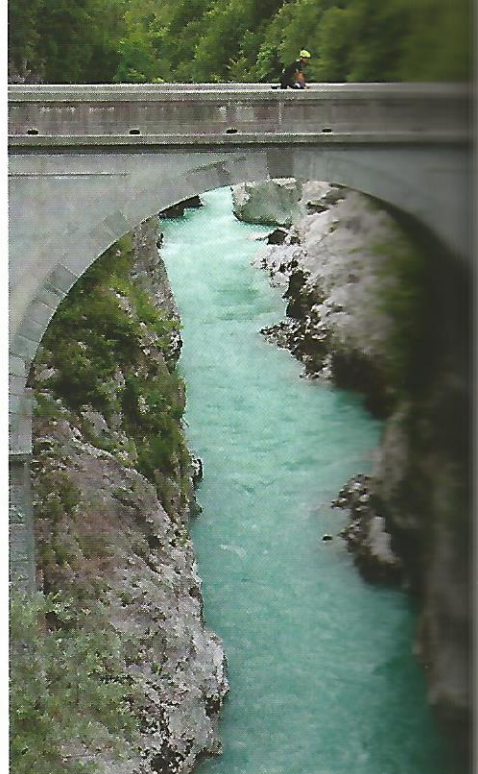
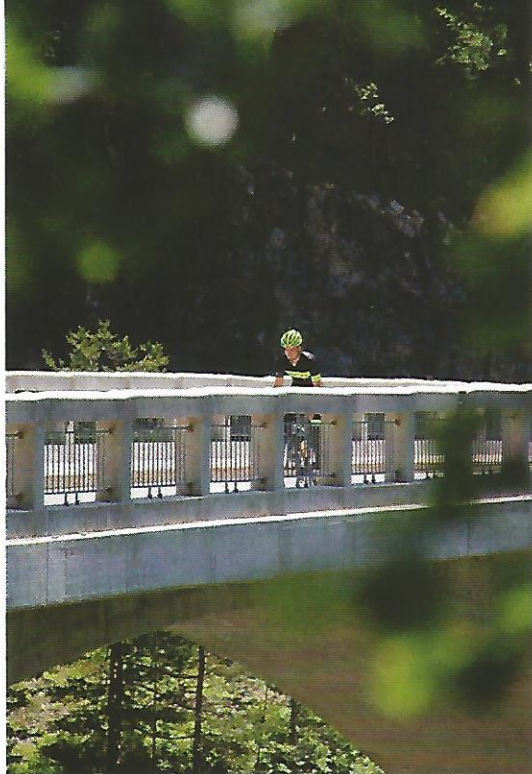
De andere Alpen

IN DE JULISCHE ALPEN IN SLOVENIË KLIM JE OVER KINDERKOPJES, NEEM JE HET GRINDPAD OVER EEN BERGRUG EN DAAL JE LANGS SMARAGDGROENE RIVIEREN DOOR EEN LANDSCHAP DAT SOMS LETTERLIJK GETEKEND IS DOOR DE EERSTE WERELDOORLOG.

TEKST EN FOTO'S: BRAM DE VRIND

ruggen in alle soorten en maten.

In Slovenië is geen massatoerisme.

Je vindt hier nog pure natuur

In het wiel van gids David rijdt ik de kasseien op. Op zijn helm prijkt een Vlaamse Leeuw. Ik leg mijn handen boven op het stuur en dokker over de kinderkopjes, die me flink uit mijn ritme brengen. Een scherpe bocht brengt ons terug naar het asfalt.

Nee, we zitten niet op een kasseienklim in de Vlaamse Ardennen, maar op een Alpengol in Slovenië. We ronden vandaag de 24 bochten aan de noordzijde van de Vršič-pas, die zijn geplaveid met kinderkopjes. De helm met Vlaamse Leeuw nam David mee als souvenir uit België.

De gidsen van Terra Cycling leiden me deze week langs de pareltjes van de Julische Alpen in Slovenië. David is begin dertig en verzot op de koers. Hij fietste op hoog niveau bij de beloften en werkt nu als sportjournalist voor de Sloveense televisie. Ik hoef hier geen reuzencols te verwachten, zegt David. Wel karakteristieke beklimmingen over stille wegen. "We hebben in Slovenië nog geen massatoerisme. Je vindt hier pure natuur."

'Het pittoreske front'

We rijden de komende dagen door een regio die is getekend door de Eerste Wereldoorlog. In dit gebied

lag de frontlijn tussen Italië en Oostenrijk-Hongarije. Tussen 1915 en 1917 werden er twaalf slagen geleverd en vielen er naar schatting een half miljoen doden. Onder de gewonden was een jonge ambulancechauffeur, die later een wereldberoemd auteur zou worden: Ernest Hemingway. Hij verwerkte zijn ervaringen in het boek *A Farewell To Arms*. Daarin omschrijft hij het front in de Julische Alpen als 'het pittoreske front'.

De Vršič-pas, met 1611 meter de hoogste van Slovenië, werd tijdens de Grote Oorlog aangelegd door Russische krijgsgevangenen. Tijdens de bouw kwamen meer dan honderd arbeiders om het leven tijdens een lawine. Bij bocht 8 knijpen we in de remmen om de houten Russische kapel in het bos te bezoeken die aan het ongeluk herinnert. David vertelt dat de pas tegenwoordig Ruska Cesta wordt genoemd: Russische Weg.

We rijden het bos uit en klimmen verder met uitzicht op een steile bergwand aan de overzijde van het dal. Er ligt poedersneeuw op de toppen. In de wand zit een gat dat een venster vormt waar je doorheen kunt kijken. Er groeien boterbloemen en paarse orchideeën in de berm.

De 9,3 kilometer lange pas is grillig

en onregelmatig. De stijgingspercentages verspringen van 14 naar 10 naar bijna 0 en weer terug. We worden verder uit ons ritme gehaald door de kinderkopjes in de haarspeldbochten. Nog één keer moeten we uit het zadel als de klim vlak voor de berghut Erjavčeva Koča de 12 procent aantikt. Maar dan volgt al snel de laatste haarspeldbocht met riant uitzicht over de bergwand met het gat en de poedersneeuw. Niet veel later klikken we op de top uit de pedalen.

Smaragdgroen

Als we zijn uitgepuft, nemen we de technische afdaling naar de vallei van Trenta, waar de Soča-rivier ontspringt. De rivier dankt haar bekendheid aan de smaragdgroene kleur, die ze dankt aan sedimenten uit de bergen en een bedding van grind en krijt. We stoppen in de vallei om te voet af te dalen naar de waterkant. De kleur van het water is zo intens dat het lijkt alsof er puur schoonmaakmiddel door de bedding vloeit. Het verbaast me niet dat de Soča door de eeuwen heen inspiratiebron was voor schrijvers en dichters. De Sloveense dichter Simon Gregorčič (1844-1906) schreef ooit: *Uit de dauw van de blauwe luchten*
Uit de dauw van de groene bergen
Dronk jij je schoonheid
Je bent prachtig, dochter van de hoogten

20x de Cauberg

Onder een stralende zon zetten we de volgende ochtend vanuit het plaatsje

Bovec koers naar het Mangart-massief, met 2072 meter de hoogste weg van Slovenië. De doodlopende weg werd in 1938 aangelegd als toegangsweg naar een legerpost boven het dal dat toen nog tot Italië behoorde.

De eerste kilometers wilden plat aangelegd hebben we uitzicht op de Triglav aan het uiteinde van de vallei. De drietoppige berg (2864 meter) is de hoogste van Slovenië en tenslotte het symbool van de natie. De smalle vallei wordt aan weerszijden geflankeerd door steile bergwanden die als piramides uit het dal oprijzen.

We passeren het schilderachtige dorpje Log Pod Mangartom aan de voet van de klim. David vertelt trots dat het plaatsje decor was voor een reclame van automeerk Škoda die rond de Tour werd uitgezonden. De wegschilderingen met de naam van de Tsjechische autobouwer staan nog altijd op het asfalt.

Na het dorpje rijden we over een lege weg die eindeloos door het bos lijkt te kronkelen. Mijn hoogtemeter geeft 700 aan, we moeten dus nog bijna 1400 meter klimmen. "Nog twintig keer jullie Cauberg", lacht David.

22 procent?

Over een betonnen boogbrug die de diepe vallei van de Mangart overspant, rijden we naar de splitsing met de doodlopende weg naar de top. De brug werd in 2009 voltooid nadat een lawine in het najaar van 2000 de oude brug en een deel van de weg had weggevaagd. Vanaf dit punt is het nog 11,7 kilometer naar de top. Een bord waarschuwt dat we een helling van 22 procent voor de wielen krijgen, maar David stelt me gerust. Dat was het maximale stijgingspercentage van de oude route.

De nieuwe weg is echter ook behoorlijk steil, zo blijkt als we over donker asfalt het laatste deel van de klim aanvagen. Toch mogen we van geluk spreken. "Vroeger was dit een zandpad", zegt David. Aan de begroeiing op de helling aan de overkant van de rivier is te zien hoe de lawine een bres in de bergwand heeft geslagen. Als de klim afvlakt in het bos, kunnen we in de schaduw van de bomen even op adem komen. Na het bos wordt de weg weer steiler en klimmen we langs een steele bergwand in de brandende zon. David dwingt zo nu en

dan zijn helm naar voren, waarop er een stroom van zweet naar beneden drupt. Een paar donkere tunnels zorgen voor enige verkoeling.

Na de laatste tunnel begeven we ons in het hooggebergte. We klimmen langs Alpenweides met klokjes, boterbloemen en edelweiss. Boven ons ligt de top van de Mangart (2679 meter) verscholen in de wolken die zich nu samenpakken rond het massief.

We kunnen de pas al zien liggen als de weg in tweeën splitst om een lus te maken naar de top. Een laatste haarspeldbocht brengt ons naar de parkeerplaats op het hoogste punt. Daar leggen we onze fietsen in het gras om neer te ploffen in een Alpenweide met 360 graden uitzicht over het dal van Tarvisio in Italië, de slingerende bergweg en de met poedersneeuw bedekte Mangart, die intussen onder de wolken vandaan is gekomen.

Schapenkaas

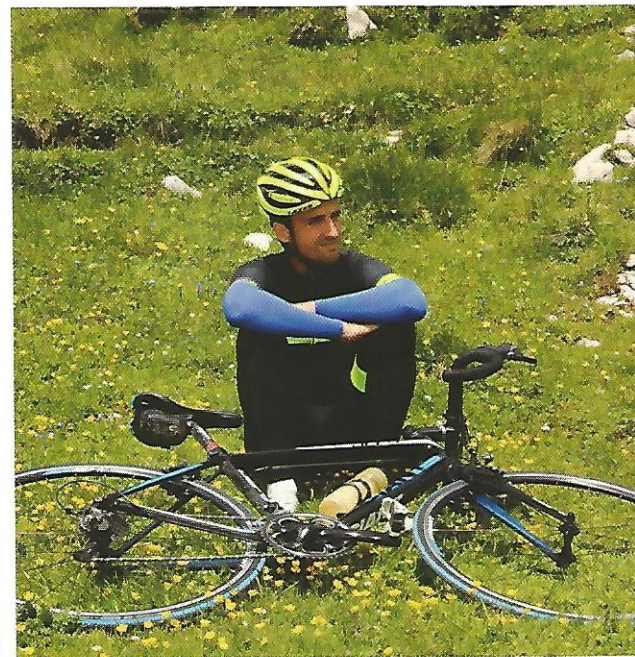
Nadat we het uitzicht uitgebreid in ons hebben opgenomen, pakken we de fietsen en zetten de afdaling in. We suizen langs de plekken waar we eerder nog hebben geklommen. Alsof de film van onze tocht in rap tempo wordt teruggespoeld. Van het hooggebergte met de Alpenweides, naar de bergwand met de tunnels en het bos met de schaduw.

Daar wijken we af van de route voor een bezoek aan de boerderij van de familie Cuder, om te proeven van schapenkaas, een specialiteit uit de regio. De boerderij telt 150 schapen en 30 geiten, vertelt dochter Nika. Ze

studeert rechten in de noordoostelijke stad Maribor, maar verblijft hier de hele zomer om haar moeder Darja te helpen. De schapenkaas ontleent zijn honingachtige smaak aan de planten en kruiden die de schapen eten, zegt Nika, terwijl ze koffie met (uiterwaard) schapenmelk schenkt. De kaas smaakt zo lekker dat ik er een hele berg van opeet. Met buikpijn vervolg ik de afdaling.

Kolovrat-pas

De volgende dag neemt Jure, medeoprichter van Terra Cycling, het stokje over van David. Jure richtte het bedrijf samen met fietsmaat Jurij op, om zijn droom uit te laten komen: van sport zijn beroep maken. We vertrek-

Als je schapenkaas eet, neem dan tijd om het te laten zakken.

De Vršič is de hoogste pas van Slovenië.

Tijdens de afdaling rijd je een andere wereld binnen

ken vanuit Kobarid om in zuidelijke richting de Julische Alpen te verlaten. Maar niet voordat we de Kolovrat-pas hebben beklommen, een weg die over 10 kilometer met 9 procent gemiddeld naar een berggrug (1147 meter) op de grens met Italië kruipt.

Warm rijden is er niet bij: we krijgen de pas al na krap 5 kilometer voor de wielen. Met het zuur van de Vršič- en Mangart-beklimmingen nog in de benen, kruip ik de helling op. Jure is aan zijn soepele tred te zien duidelijk frisser.

De benen krijgen even respijt als we het dorpje Livek passeren, dat op een vlakte tussen twee bergen ligt. Vervolgens klimmen we via haarspeldbochten te midden van de bergweides, met uitzicht op het massief van de Krn en Batognica in de verte. Die laatste berg is getekend door bomkraters van hevige gevechten in de Eerste Wereldoorlog.

Ook op de onverharde wegen kan het druk zijn.

Nadat we de pas hebben bereikt, vervolgen we onze weg over de graat van de berg die in zuidelijke richting geleidelijk omlaag loopt. Jure wijst op een holte in de helling: "Een Italiaanse bunker."

Onverhard pad

Een paar kilometer dalen we over een listig pad, dat ook nog is voorzien van een verse laag grind. Hangend boven het zadel en met de handen aan de remmen hobbelen we met onze dunne bandjes over de losse stenen. "Je zou denken dat ze honderd jaar na de aanleg van deze weg wel een potje hadden gevonden om het laatste deel te asfalteren", beklagt Jure zich. "Maar dit stukje is de moeite waard, hoor", zo belooft hij.

De daaropvolgende kilometers die we over de graat fietsen, bewijzen zijn gelijk. We rijden door uitgestorven dorpjes, schaduwrijke bossen en langs wuivend grasland, terwijl we vogels horen fluiten en krekels tjrpen. We hebben uitzicht op de bergen van Friuli in Italië, de Povlakte en de Adriatische Zee, die een vale blauwe streep vormt aan de horizon. "Dit is waarom we Terra Cycling zijn

begonnen", zegt Jure. "Om je de verborgen kanten van Slovenië te laten zien. We willen mensen mee op avontuur nemen." Na een laatste blik op de Alpen zetten we de afdaling in naar het heuvelland van Goriška Brda. Terwijl we naar beneden denderen, is het alsof we in een andere wereld belanden. We zoeven langs wijn-, olijf- en kersengaarden, cipressen en de eerste palmbomen. Huizen langs de weg hebben een zwembad in de achtertuin. Het bergklimaat is vervuild voor een Mediterraan klimaat. In het ommuurde heuveldorp Šmartno ploffen we neer op het terras voor lunch met schapenkaas en prosciutto. Ik doe het dit keer rustig aan met de schapenkaas. Vervolgens rijden we in sneltreinvaart door naar de weidse vallei van Vipava, waar vandaag de eindstreep ligt.

Oranje wijnen

Mijn verblijf hier zit er bijna op, maar niet voordat we van de beste wijn van Slovenië hebben geproefd, zegt Jure. De volgende dag fietsen we naar Gorjansko in de regio Karst bij de Italiaanse grens. Daar zit verscho- len achter een haag de wijnmakerij van de familie Cotar, een plek waar je straal voorbij rijdt als je niet weet dat hij er zit.

We worden er ontvangen door wijn- maker Vasja. Hij leidt ons rond door de wijnkelder en laat ons proeven van zijn 'oranje' wijnen: witte wijn die een week in de schil wordt gefermenteerd, om vervolgens drie jaar te rijpen in het vat.

Onder het genot van Vasja's wijn praten we na over de tochten, terwijl er kaas, prosciutto en pancetta op tafel komt. Een betere beloning na drie dagen zwoegen in de bergen bestaat er niet. ●

REISINFO

Terra Cycling biedt tot in de puntjes verzorgde fietsvakanties in de Julische Alpen en de aangrenzende wijnregio Goriška Brda. Gidsen Jure, Jurij en David gaan je voor op de mooiste routes, met stops bij de beste wijndomeinen en restaurants. Fietskleding, volgwagen en massage zijn inbegrepen. Prijs- klasse: in het hogere segment. www.terracycling.com
Julische Alpen Kranjska Gora, het vertrekpunt van onze fietstrip, ligt op zo'n 1150 kilometer of 14 uur rijden van Utrecht. De beste periode om te gaan is van mei t/m september. In juli en augustus kan het behoorlijk warm zijn. www.mijnslovenie.com

